

УДК 004.9:631

Саяпін С.П.

ЧОМУ ВИГІДНА СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ДОРАДНИЦТВА? (НА ПРИКЛАДІ ВЕБ-ПОРТАЛУ AGROUA.NET)

*Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київ,
вул. Героїв Оборони, 11, 03041*

Sayapin S.P.

WHY SHOULD ELECTRONIC SYSTEMS EXTENSION? (FOR EXAMPLE WEB PORTAL AGROUA.NET)

*National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
Heroyiv Oborony st., 15, Kyiv-03041, Ukraine*

Анотація. В роботі розглядаються питання економічної ефективності діяльності системи електронного дорадництва з огляду на діюче нормативно-правове забезпечення питань надання соціально спрямованих дорадчих послуг для сільського населення

Ключові слова: електронне дорадництво, економічна ефективність, дорадчі послуги, інформаційно – дорадча система

Abstract. This paper addresses the cost-effectiveness of the system of electronic extension given the existing regulatory and legal framework for the provision of socially oriented advisory services for the rural population

Keywords: e-counseling, economic efficiency, advisory services, information - advisory system

На сьогоднішній день інформаційно-дорадче забезпечення сільського населення в класичній формі дорадчих служб знаходиться в стані стагнації. Насамперед це пояснюється барком, а точніше лише декларативністю економічної підтримки державою таких послуг.

Розвиток сучасних інформаційних технологій, які ґрунтуються на веб-платформі, дозволяють не лише переводити знання в систематизований електронний вигляд, а й надавати доступ до них широким верствам користувачів в будь-який час.

Яскравим прикладом такого підходу до інформаційно - консультаційного забезпечення в сфері аграрних знань є інформаційно – дорадча система порталу «Аграрний сектор України» (AgroUA.net, веб-адреса <http://agroua.net/>).

Інформація, підібрана, систематизована та розміщена в базах даних AgroUA.net, дозволяє користувачам здійснювати самостійний пошук відповідей на актуальні питання, призначена для багаторазового використання по схожих запитах, спрощує, як енциклопедичний базис, підготовку якісних розгорнутих відповідей фахівцями-дорадниками.

При розрахунку ефективності використання AgroUA.net приймаємо за основу базові індивідуальні дорадчі послуги та ціну за 1 годину консультації (25 грн згідно додатку «Вартість соціально спрямованих дорадчих послуг» до наказу Міністерства аграрної політики та міністерства економіки України №816/394 від 21.11.2007 року «Про затвердження вартості соціально спрямованих дорадчих послуг» (<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1330-07>, документ чинний) та постанови КМУ №67 від 22.02.2008 року «Про використання у 2008 коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки сільськогосподарської дорадчої служби»), а також цільову аудиторію порталу при пошуку інформації по забезпеченню власних консультаційних потреб.

Останнім офіційним документом, який регламентував порядок використання зазначених коштів, є постанова КМУ №104 від 13.02.2012 р. «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі» (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/104-2012-%D0%BF#n8>, статус – чинний). В пункті 4 «Порядку використання коштів...» здійснене посилання на Постанову КМУ № 1131 від 19 .09.2007 р. “Про затвердження Порядку використання у

2007 році коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки сільськогосподарської дорадчої служби” (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1131-2007-%D0%BF>), який є базовим документом до вище наведеного Наказу МінАПП №816/394 від 21.11.2007 та відповідно збереженої вартості соціально спрямованих дорадчих послуг.

За даними системи статистики <http://www.liveinternet.ru/>, яка використовується для порталу «Аграрний сектор України», загальна середньомісячна аудиторія складає 38748 відвідувачів (129193 переглядів, станом на 10.2013 р.), тобто за рік – 464976 відвідувачів. Враховуючи близько 68% разових переглядів, які очевидно є хибними або незадоволеними у пошуку інформації й їх не варто враховувати, базова кількість умовно ефективних переглядів складе 41341 на місяць та 496101 на рік.

По відношенню до числа відвідувачів базова кількість тих, які отримали необхідну інформацію, відкидаючи загальний відсоток разових переглядів складе 148792 унікальних користувачів.

Враховуючи приведені оцінки аудиторії та базові розцінки разової консультації (25 грн за 1 годину консультації) загальну економічну ефективність інформаційно-дорадчої системи можна оцінити в 12402525 грн економії бюджетних коштів за соціально спрямовані дорадчі послуги в сфері сільського господарства.

За оцінкою по аудиторії користувачів ця цифра складе 3719800 грн, що більшою мірою відповідає реаліям та ефективності інформаційно-консультаційного забезпечення посередництвом порталу «Аграрний сектор України», хоча й не враховує загальну кількість звертань до інформації. Спірним залишається питання оцінки вартості соціально спрямованих дорадчих послуг з розрахунку 25 грн за індивідуальні дорадчі послуги (за 1 год. консультацій). Але враховуючи реальні затрати праці укладачів контенту та адміністраторів порталу по добору, систематизації та введені інформації, затрати часу на пропоновану одиницю інформації в інформаційно-дорадчій системі порталу суттєво перевищують регламентовану 1 годину.

Не оціненим залишається системне подання інформації, яка в свою чергу може бути й надалі використана фахівцями-дорадниками, як готові інформаційні добірки. Також досить складно оцінити безпосередні дорадчі сервіси на зразок «Питання – відповіді» (див. сервіси оперативного консультування на порталі «Аграрний сектор України» та в системі електронного дорадництва <http://edorada.org/uk/vet/question/>), оскільки робота з ними наразі ведеться не системно, а відповідно відсутня статистична база.

Наведені викладки, хоча й носять певною мірою суб'єктивний характер, свідчать про потребу для держави звернути більшу увагу на цей напрямок та спосіб надання соціально-спрямованих послуг як більш ефективного централізованого використання бюджетних коштів шляхом акумуляції та системного використання знань. Також доцільна розробка системи детальних критеріїв оцінки якості інформації та послуг системи електронного дорадництва, організаційно-правового механізму економічної підтримки.

Література:

1. Інформаційно – дорадчий веб- портал «Аграрний сектор України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.agroua.net/>
2. Наказ Міністерства аграрної політики та міністерства економіки України №816/394 від 21.11.2007 року «Про затвердження вартості соціально спрямованих дорадчих послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1330-07>.
3. Постанова КМУ №67 від 22.02.2008 року «Про використання у 2008 коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки сільськогосподарської дорадчої служби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1131-2007-%D0%BF>
4. Постанова КМУ №104 від 13.02.2012 р. «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/104-2012-%D0%BF#n8>).

5. Постанова КМУ № 1131 від 19 .09.2007 р. “Про затвердження Порядку використання у 2007 році коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки сільськогосподарської дорадчої служби” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1131-2007-%D0%BF>).

6. Сервис статистики LiveInternet.ru [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.liveinternet.ru/stat/>.

7. Система електронного дорадництва eDorada.org [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://edorada.org//uk/vet/question/>.

Статтю відправлено: 22.09.2014г.

© Саяпін С.П.